

KANSALLISUUSOHJELMAN HISTORIAA ITÄVALLASSA JA VENÄJÄLLÄ

Itävallassa sosialidemokratian kansallisuusohjelmaa käsiteltiin ja se hyväksyttiin Brünnin edustajakokouksessa vuonna 1899. Tavattoman laajalle on levinnyt se virheellinen käsitys, että tässä edustajakokouksessa muka hyväksyttiin niin sanottu „kansallinen kulttuuriautonomia”. Päinvastoin. Se *hylättiin yksimielisesti* tässä edustajakokouksessa.

Eteläslaavilaiset sosialidemokraatit ehdottivat Brünnin edustajakokoukselle (katso saksankielisiä virallisia pöytäkirjoja, sivu XV) kansallisen kulttuuriautonomian ohjelmaa seuraavalla tavalla ilmaistuna:

(2. §) „jokainen Itävallassa elävä kansa, *riippumatta sen jäsenten asuma-alueesta*, muodostaa autonomisen ryhmän, joka hoitaa täysin itsenäisesti kaikkia kansallisia (kieli- ja kulttuuri-) asioitaan”.

Korostamamme sanat ilmaisevat erikoisen selvästi „kansallisen kulttuuriautonomian” (toisin sanoen eksterritoriaalisen autonomian) *olemuksen*: valtion on vakiinnutettava kansakuntien väliset rajat koulu- y.m. asioissa, samalla kun jokainen kirjoittautukoon vapaasti mihin kansakuntaan tahansa.

Tätä ohjelmaa puolustivat edustajakokouksessa sekä Kristan että vaikutusvaltainen Ellenbogen. Mutta sitten se poistettiin päiväjärjestyksestä. Sen puolesta ei annettu yhtään ääntä. Puolueen johtaja Victor Adler sanoi: „...epäilen, tokko kukaan voisi pitää nykyaikana mahdollisena tämän suunnitelman käytännöllistä toteuttamista” (pöytäkirjojen 82. sivu).

Preussler esitti seuraavanlaisen periaatteellisen vastaväitteen: „toverien Kristanin ja Ellenbogenin ehdotukset

johtaisivat siihen tulokseen, että shovinismi ikuistettaisiin ja sitä tuotaisiin jokaiseen pienimpäänkin yhdyskuntaan, jokaiseen pienimpäänkin ryhmään" (sama, s. 92).

Tätä kysymystä koskevassa Brünnin edustajakokouksen hyväksymän ohjelman 3. kohdassa sanotaan:

„saman kansakunnan itsehallinnolliset *alueet* muodostavat yhdessä kansallisesti yhtenäisen liiton, joka ratkaisee kansalliset asiansa täysin autonomisesti”.

Tämä on *territorialistinen* ohjelma, joka siis *suoranaisesti tekee mahdottomaksi* esim. *juutalaisten* kansallisen kulttuuri-autonomian. „Kansallisen kulttuuriautonomian” johtavin teoreetikko Otto Bauer omisti kirjassaan *erikoisen luvun* (v. 1907) sen todistamiselle, että juutalaisille ei voida vaatia „kansallista kulttuuriautonomiaa”.

Itse asiasta huomautamme, että marxilaiset ovat täydellisen liittoutumisvapauden kannalla, muun muassa myös kaikkien kansallisten alueiden (ujestien, volostien, kylien y.m.) liittoutumisvapauden kannalla; mutta sosialidemokraatit eivät voi mitenkään suostua siihen, että yhtenäiset *kansalliset liitot* valtion sisällä *vakiinnutettaisiin* valtakunnan lailla.

Venäjällä juuri *kaikki* porvarilliset juutalaispuolueet (myös Bund, joka tosiasiallisesti on niiden myötäveisajaja) *hyväksyivät* Itävallan kaikkien teoreetikkojen ja Itävallan sosialidemokraattien edustajakokouksen hylkäämän „eksterritoriaalista (kansalliskulttuurillista) autonomiaa” vaativan ohjelman!!

Tämän tosiasian, jonka bundilaiset ovat yrittäneet usein ja täysin käsitettävästä syystä kieltää, voi helposti tarkastaa perehtymällä tunnettuun kirjaan „Kansallisen liikkeen muodot” (Pietari, 1910)—katso myös aikakausjulkaisua „Prosveshtshenije”, 1913, № 3³⁷.

Tämä tosiasia osoittaa selvästi, miten Venäjän takapajuisempi ja pikkuporvarillisempi yhteiskuntarakenne on johtanut siihen, että osa marxilaisia on saastutettu paljon suuremmissa määrin porvarillisella nationalismilla.

Bundin nationalistiset horjahtelut tuomitsi virallisesti ja eittämättömästi jo *toinen* (v. 1903) edustajakokous, joka *suoranaisesti hylkäsi* bundilaisen Goldblattin korjausehdotuksen sellaisten „laitosten luomisesta, jotka takaavat

kansallisuuksien kehittymisvapauden” („kansallisen kulttuuriautonomian” peitenimi).

Kun likvidaattorien elokuun konferenssissa vuonna 1912 Kaukasian menshevikit, jotka olivat siihen saakka kymmenen vuotta taistelleet päättäväisesti Bundia vastaan, itse luisuivat nationalismiin vastavallankumouksen koko *nationalistisen* ilmapiirin vaikutuksesta, niin heitä *eivät suinkaan* tuominneet *ainoastaan* bolshevikit. Heidät tuomitsi jyrkästi myös menshevikki Plehanov, joka nimitti heidän päätöstään „socialismin mukaannuttamiseksi nationalismiin”.

„Kaukasialaiset toverit”, kirjoitti Plehanov, „jotka ovat ryhtyneet puhumaan kulttuuriautonomiasta poliittisen autonomian asemesta, ovat vain todistaneet, että he ovat todella epäviisaasti alistuneet Bundin johdettavaksi”.

Porvarillisten juutalaispuolueiden, Bundin ja likvidaattorien lisäksi on vain vasemmistonarodnikkilaissuuntaisten pikkuporvarillisten kansallisten puolueiden konferenssi hyväksynyt „kansallisen kulttuuriautonomian”. Mutta konferenssissakin tämän ohjelman hyväksyi vain 4 puoluetta („JSTP” — juutalaisten sosialistinen työväenpuolue; Valko-Venäjän gromada, dashnaksutjun ja Gruusian sosialisti-federalistit³⁸), jota vastoin kaksi suurinta puoluetta *pidättyi*: pidättyivät sekä Venäjän vasemmistonarodnikit että Puolan „frakit” (PPS)!

Venäjän vasemmistonarodnikit esiintyivät varsinkin Bundin kuulun suunnitelman mukaisia *pakollisia*, valtio-oikeuden perustuvia kansallisuuksien liittoja vastaan.

Tästä lyhyestä historiallisesta katsauksesta käy selville, miksi sekä helmikuussa että kesällä 1913 pidetyt marxilaisten neuvottelukokoukset tuomitsivat päättäväisesti pikkuporvarillisen ja nationalistisen „kansallinen kulttuuriautonomia”-aatteen.*

„Putj Pravdy” № 13,
helmikuun 5 pnä 1914
Allekirjoitus: M.

Julkaistaan „Putj Pravdy” lehdessä
tekstin mukaan

* Ks. Teokset, 18. osa, ss. 451, 455—457 ja 19. osa, s. 424. Toim.